

Mottagare

Överförmyndarnämnden

Informationsärende angående behov av utökad personalstyrka

Förslag till beslut

- Överförmyndarnämnden tar emot informationen.

Sammanfattning

Den 1 juli 2026 föreslås överförmyndarverksamheten få ny lagstiftning enligt regeringens proposition 2025/26:92 ”Ett ställföreträdarskap att lita på”. Propositionen med tillhörande följdmotioner bereds i civilutskottet och det är troligt att utskottets färdiga förslag finns tillgängligt i mitten av april. Beslut i riksdagens kammare är preliminärt planerat till den 22 april.

I samband med att överförmyndarverksamheten föreslås få ny lagstiftning finns det en rad olika ändringar som bedöms medföra ökade behov av personalresurser och således ökade personalkostnader för nämnden. I SKR:s remissvar SOU 2021:36 bedömdes att överförmyndarverksamheterna i Sverige skulle behöva ett årligt tillskott (en ökning) om 30-40 procent mot nuvarande resurser om samtliga förslag skulle genomföras.

Några exempel på vad som kan medföra löpande behov av ökade resurser för kansliet:

- Vid varje nytt ärende bör flera ökade moment medföra ytterligare cirka 1-2 timmar arbetstid mot nuvarande ordning. Till exempel dokumenterad information till ställföreträdare om vad som förväntas ingå i uppdraget samt att den enskilde ska erhålla anpassad information om ställföreträdarskapet (föreslagna 19 kap. 18 a § FB).
- Vid granskning av redovisningshandlingar tillkommer ytterligare en lagreglerad handling (årsberättelse/slutberättelse) som ska granskas, och därtill ökade krav på att säkerställa att ställföreträdaren utövar uppdraget i enlighet med den enskildes bästa (16 kap. 1 § FB). Dessa nya moment och handlingar beräknas medföra en ökning av arbetstid om cirka 1-2 timmar per ärende årligen.
- Övertagande av beslutanderätt från tingsrätt (så kallade icke tvistiga godmanskap) samt ett troligt ökat inflöde av allmänna frågor om godmanskap.

Några exempel på vad som kan komma att innebära merarbete för kansliet vid och direkt efter lagändringarna:

- Förtroendevalda behöver utbildning i ny lagstiftning (19 kap. 17 § FB)
- Tjänstepersoner behöver utbildning i ny lagstiftning (19 kap. 14 § FB + ny reglering om krav på god kvalitet (19 kap. 3 § FB)
- Ställföreträdare behöver erbjudas utbildning kring ny lagstiftning och nya redovisningshandlingar (19 kap 18 § FB)
- Uppdatera informationsmaterial om såväl hur man får en god man som vad som ingår i godmanskapet (föreslagna 11 kap. 4-4a §§ FB)
- Uppdatera styrdokument, beslutsmallar, blanketter och verksamhetssystem utifrån nya lagrum och nya uppgifter/handlingar
- Eventuella ökade IT-kostnader med anledning av ett nationellt ställföreträdarregister (föreslagna 18 kap. FB)

Bedömning

Överförmyndarnämndens kansli bedömer att det behöver utöka sin personalstyrka med ca 30-40% från 1 september för att framgångsrikt kunna möta de nya kraven. Under hösten kommer behoven att bli mer tydliga och utvärderas, men troligtvis kommer det behövas mellan 30-50% utökad personalstyrka permanent framgent i kansliet.

På grund av en pensionsavgång i kansliet kommer en nyrekrytering dessutom att ske i höst. Det är nödvändigt att den nya medarbetaren får gå bredvid den som slutar under en introduktionsperiod om två månader. Detta kommer generera en ökad personalkostnad under perioden (nov-dec).

Kansliet bedömer att det finns resurser för att hantera den ökade kostnaden inom tilldelad budget för 2026 men att en omfördelning av detaljbudgeten behöver göras och att överenskommelsen mellan regionstyrelseförvaltningen kommer att behöva uppdateras. Ambitionen är att kunna lägga fram ett sådant ärende för nämnden att ta ställning till i samband med junisammanträdet. Allra senast i samband med sammanträdet i september. Innan en viss utvärdering kan göras av lagändringens effekter eller en kostnads kalkyl för en utökad personalstyrka kan upprättas bedömer kansliet att det inte finns tillräckliga underlag för nämnden att basera ett sånt beslut på.

Enhetschef

Rosanna Stenström